

об'єктивного самовизначення та самовизнання своєї оцінки. Погляди вчителів та ліцеїстів щодо вміння школярів самооцінювати свої навчальні досягнення частково розійшлися. Понад половини педагогів не змогли відповісти на це запитання. Третина вважають, що так, в учнів сформована здатність до самооцінювання. Однак 63% ліцеїстів вважають, що вони постійно або здебільшого здійснюють самооцінювання своєї навчальної діяльності, третина цей метод використовує дуже рідко. Отже, важливим аргументом необхідності використання внутрішнього контролю є те, що він забезпечує вивчення здатності учнів проникати в сутність питання з певного предмету та формує в них уміння критично мислити.

Оцінювання медійно-інформаційної грамотності вчителів у системі внутрішньошкільного контролю

*А. В. Гривко,
кандидат педагогічних наук,
старший дослідник, старший науковий співробітник
відділу моніторингу та оцінювання якості
загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Медійно-інформаційна грамотність (МІГ) є важливою і необхідною сукупністю професійних характеристик учителів, які впливають на якість надання ними освітніх послуг. Оцінювання МІГ учителів, зокрема у системі внутрішньошкільного контролю *на інституційному рівні* (на рівні школи) допоможе визначити рівень МІГ педагогічного колективу, спрогнозувати якість освітніх послуг в аспекті оцінюваних характеристик та гарантувати їх надання. *На індивідуально-професійному рівні* оцінювання МІГ вчителів допоможе з'ясувати рівень сформованості її складників, необхідних для ефективної підтримки навчання учнів у цифрову епоху, та відповідність їх необхідним компонентам професійного стандарту. Медіа постійно розвиваються, тому оцінка навичок медійно-інформаційної грамотності вчителя показує, якою мірою він відстежує останні тенденції і технології та може відповідним чином адаптувати свої методи навчання. Оцінюючи МІГ вчителів, школи мають можливість також оцінити вплив відповідних навичок і компетентностей вчителів на результати навчання учнів, а також визначити потреби вчителів щодо вдосконалення своїх навичок і вжити заходів для їх задоволення.

Використання методу самооцінювання з одного боку дає змогу вчителям взяти на себе відповідальність за власний професійний розвиток: оцінити власну роботу та скоригувати використовувані ними методи для покращення результатів навчання учнів, а з іншого – визначити сфери, де їм потрібні додаткові ресурси чи підтримка, що може допомогти адміністрації приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів і розробки програм професійного розвитку.

Результати самооцінювання вчителів дають змогу проаналізувати зібрані відомості щодо їхніх особистісних суджень про рівень розвитку в них як окремих компонентів МІГ, так і значущих груп компонентів (критичне сприймання та аналіз медіаконтенту, створення, поширення та обмін медіаконтентом, застосування ІКТ

та свідомо поведінка з медіа) у *структурі особистісних навичок та професійної компетентності*; побудувати модель МПГ вчителів навчального закладу та визначити напрями роботи з підвищення професійного рівня педагогічного колективу (зокрема виокремити ті з компонентів МПГ, які потребують розвитку та вдосконалення).

Моделі реалізації внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти у закладах загальної середньої освіти

*С. О. Науменко,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу
моніторингу та оцінювання якості
загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Одним із важливих принципів реалізації внутрішнього контролю та оцінювання якості освіти в Україні, так само, як і в зарубіжжі, є достатньо широка автономія закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) щодо його процедур і технологій. Тобто, ЗЗСО можуть самостійно обирати моделі здійснення системи внутрішнього забезпечення якості освіти: обирати його складники та критерії, методи й інструменти збирання інформації; формувати експертне середовище самооцінювання тощо.

У ЗЗСО Литви самооцінювання якості освіти рекомендують здійснювати за такими моделями: 1) комплексне (цілісне, широке) самооцінювання. Під час нього оцінюються усі компоненти (сфери, теми, показники). Результати оцінювання можуть стати основою для глибшого тематичного або проблемного дослідження; 2) тематичне. Обирається напрям або окремий аспект освітньої діяльності закладу для більш детального вивчення. При цьому метою тематичного оцінювання є не стільки виявлення проблеми, а аналіз поточного стану якості освіти у ЗЗСО та інтерпретація й оцінка даних з обраної теми (напрямом); 3) оцінювання (аналіз) проблеми, яка виникла в ЗЗСО. При цьому спочатку виявляється проблема (розбіжність між поточною та бажаною ситуацією), потім збираються дані, які розкривають причини незадовільної ситуації, і на їх основі розробляється технологія вирішення проблеми.

У деяких країнах Європи результати внутрішнього оцінювання є складниками зовнішнього оцінювання або становлять частину інформації, що аналізується під час попереднього етапу зовнішнього оцінювання. Хоча, зазвичай зовнішні експерти не беруть до уваги висновки внутрішньої оцінки, оскільки вона має іншу мету. Наприклад, в Італії внутрішнє оцінювання є першим із чотирьох етапів оцінювання ЗЗСО (разом із зовнішнім оцінюванням, заходами щодо вдосконалення закладу, поширенням результатів і підзвітністю громадськості). Воно проводиться у перший рік і під час його реалізації керівник і команда внутрішнього оцінювання ЗЗСО складають звіт про самооцінювання. У цьому звіті подаються дані про територію та фінансові й кадрові ресурси закладу, результати навчання учнів (їхня успішність),